

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Demonstratur nihil esse determinatè futurum ante decretum, &
prædefinitionem divinæ voluntatis,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

liberos, sed tota illorum certitudo, & determinata cognitio, ad penetrationem voluntatis humanae, sub illo concursu indifferenti seipsam determinantis reducit. Hanc autem penetrationem, & perfectissimam cognitionem voluntatis humanae, vocat Molina *supercomprehensionem*, ad distinctionem cognitionis divinae ab angelica, quae licet comprehendat voluntatem hominis, in ea tamen non cognoscit actus nostros liberos, sicut Deus.

Tertia sententia est Fonseca Tomo 3. Metaph. & Suarez libro 2. de scientia Dei cap. 8. ubi docent Deum cognoscere futura contingentia, & nostros actus liberos, in suo decreto, non quidem actuali, & exercito, (ut volunt Thomistae) sed futuro, & ponendo in sequenti signo rationis.

Quarta quae his temporibus apud Recentiores invaluit, asserit Deum non cognoscere futura contingentia in aliquo medio objectivo, sed immediate in seipsis, & secundum propriam illorum cognoscibilitatem, & veritatem objectivam, quam dicunt habere independentem à divino decreto, ex natura & vi contradictionis: vel ex suppositione eventus futuri, & ex eo quod propositio de futuro, aliquando habebit unam de praesenti, seu de inesse veram. Ita docent Vazquez, Herice, Martinonus & alij. Quam sententiam probabilem reputat Suarez libro 2. de scientia Dei cap. 2.

Non est praetermittenda Theophili Rainaudi singularis sententia, quae asserit, Deum per scientiam mediam cognoscere quid factura esset voluntas creata in his vel illis circumstantiis, si sibi ipsi relinqueretur, & si se sola sine concursu illius operari posset. Ita expressè docet in libro cui titulus est, *Nova libertatis explicatio*, parte 2. cap. 4. num. 35. ubi haec scribit: *Operatio creaturae non antecedit actu & re ipsa concursum divinum, sed tantum conditionatè, quatenus ante Dei concursum actu exhibitum, objicitur divino intellectui operatio voluntatis creata, tanquam exoritura ab ea, si ipsa voluntas se sola posset agere.*

33. Doctrina Thomistarum in tot opinionum varietates non scinditur, nec in tot sese implicat sententiarum labyrinthos: *Vera enim sapientia* (inquit Dionysius) *est à multis opinionibus convergens, & ad unam, veram, & uniformem congregans cognitionem, & uno univo lumine complens.* Super quae verba D. Thomas ibidem lect. 4. sic habet: *Illi qui cognoscunt veritatem, conveniunt in una sententia; sed illi qui ignorant, dividuntur per varios errores.* Vera ergo sententia sistit in unico medio, in quo docet Deum ab aeterno futura contingentia certò & infallibiliter praescire: decretum scilicet efficax suae voluntatis, attingens non solum substantiam, sed etiam modum libertatis, & contingentiae in rebus liberis, & contingentibus; illasque transferens à statu merae possibilitatis, ad statum determinatae futuritionis; ac proinde faciens illas praesentes in mensura aeternitatis, quae cum sit infinita simul & indivisibilis, ambit totum tempus, & omnes differentias ejus, ut dicit D. Thomas hic art. 13. Ita docent antiqui Thomistae, Capreolus, Cajetanus, & Ferrariensis; & ex Recentioribus Bannez, Nazarius, Zumel, Albeda, alijque plures, quos referunt Salmanticenses, & sequuntur discipuli Scoti, imitantes Subtilem Magistrum in 1. dist. 35. quaest. unica, & dist. 39. quaest. 1. §. *Viso de contingentia rerum.* Et ex Societate Henriques, Gra-

Cap. 4.
de di-
vin no-
min.

A nadus, & Ruifius, citati ab Alarcon tomo 2. disp. 2. cap. 6. qui duo ultimi admittunt praescientiam absolutorum fundari in decreto absoluto: primus verò docet praescientiam, etiam conditionatorum, à decreto conditionato pendere, ut constat ex ejus verbis disputatione sequenti referendis.

§. II.

Demonstratur nihil esse determinatè futurum ante decretum, & praedestinationem divinae voluntatis.

B A Nequam varias illas extraneorum sententias, quas praecedenti §. exposuimus, & diversa illa media, in quibus Recentiores docent, Deum futura contingentia, certò cognoscere ante decretum, sigillatim, & in particulari confutemus; firmiter itatendum ac demonstrandum est, nihil esse determinatè futurum ante decretum & praedestinationem voluntatis divinae, nec proinde cognoscibile ut tale ab intellectu divino; ut ex hoc generali principio, tota Adversariorum doctrina funditus evertatur, & scientia media, pro cuius defensione varia illa media excogitata sunt, penitus corruat, & in ipso hujus disputationis exordio veluti praefocetur.

Dico igitur, nihil esse certò & determinatè futurum, ante decretum & praedestinationem divinae voluntatis, determinantis extrahere res ex statu & massa possibilitatis, eisque dare existentiam in aliqua differentia temporis.

C Conclusio posset probari variis auctoritatibus Sanctorum Patrum, praesertim D. Augustini, & S. Thomae: Sed quia plures infra referemus, hic unicum, sed egregium, utriusque Sancti Doctoris testimonium proferre satis erit. Invidiosissimus ergo divinae gratiae defensor libro 26. contra Faustum cap. 4. reddens rationem cur fateatur se nescire an aliquid sit futurum: *Ideo* (inquit) *nescio, quia quid habeat de hac re voluntas Dei me latet: illud me tamen non latet, sine dubio futurum, si hoc Dei voluntas habet.* Quibus verbis apertissime docet nostram conclusionem, & futuritionem rerum, in decretum & determinationem voluntatis divinae, tanquam in primam causam reduci.

D Vestigia Augustini fideliter secutus est fidelissimus ejus discipulus D. Thomas: nam in hac parte quaest. 16. art. 7. ad 3. haec scribit: *Illud quod nunc est, ex eo futurum fuit antequam esset, quia in causa sua erat ut fieret; unde sublata causa non esset futurum illud fieri; sola autem causa prima est aeterna, unde non sequitur quod ea quae sunt, semper fuit verum ea esse futura, nisi quatenus in causa sempiterna fuit ut essent futura, quae quidem causa est solus Deus.* Ex quibus ita arguo. Eatenus tantum aliquid est futurum ab aeterno, quatenus in causa prima fuit ut esset futurum; At non fuit ut esset futurum in causa prima, ratione omnipotentiae, ut considerata in actu primo, nam ut sic tantum dat denominationem possibilitatis: Ergo fuit ut esset futurum in causa prima, ut per decretum liberum determinata, ad dandam effectui existentiam in tempore; & consequenter, non praetellecto divino decreto, nihil potest esse aut intelligi sub ratione futuri, ex mente & doctrina Sancti Thomae.

E Probatur secundo ratione fundamentali, desumpta ex natura & definitione futuri, supra à nobis exposita. Futurum enim est illud quod est determinatum in suis causis ad habendam existentiam

34.

35.

36.

pro duratione sequenti : Sed antecedenter ad decretum & prædefinitionem voluntatis divinæ, nulla res est determinata in suis causis, ad habendam existentiam pro duratione sequenti : Ergo in signo rationis illud antecedente, nihil est determinatè futurum, sed merè possibile. Minor constat, Deus enim est una & præcipua ex causis quæ debent concurrere ad productionem rerum : Sed antecedenter ad suum decretum, Deus non est determinatus ad productionem illarum, ut constat, cum decretum sit ipsamet determinatio causæ primæ : Ergo antecedenter ad decretum, nulla res est determinata in suis causis, ad habendam existentiam pro duratione sequenti. Major autem initio huius disputationis fuit à nobis demonstrata, autoritate Sanctorum Patrum, & efficaci ratione, petita ex differentia quæ intercedit inter possibile, futurum, & existens. Res enim merè possibilis continetur intra potentiam causæ omnino indifferentis & indeterminatæ ad ejus productionem. Res existens est totaliter egressa è suis causis, & posita extra dependentias illarum. Res verò futura, cum sit media inter merè possibilem, & existentem, etiam medio modo se habet, nec est totaliter posita extra suas causas, sicut existens; neque contenta in sola potentia causæ omnino indifferentis ad ejus productionem, sicut merè possibilis; sed continetur in determinatione ipsius causæ, inclinatæ, ac determinatæ ad dandam illi existentiam in aliqua differentia temporis. Unde D. Thomas quæst. 16. de malo art. 7. *Cognoscere futura in causa sua, nihil aliud est quam cognoscere præsentem inclinationem causæ ad effectum.* Et quæst. 2. de verit. art. 12. ad 7. *Cum dicitur hoc est futurum, vel fuit futurum, designatur ordo qui est in causis illius rei ad ejus productionem.*

37. Probatur tertio aliâ ratione fundamentali. Decretum Dei est prima radix, & primum principium determinatè futuritionis in rebus : Ergo antecedenter ad illud, non possunt esse, vel concipi res ut determinatè futuræ. Consequentia patet, effectus enim non potest esse vel concipi ante suam causam. Antecedens verò probatur. Illud est prima radix, & primum principium determinatè futuritionis in rebus, quod primò determinat primum principium possibilitatis illarum : At primum determinans primum principium possibilitatis rerum, est divinum decretum : Ergo illud est prima radix, primumque principium determinatè futuritionis illarum. Major constat, possibile enim est quid superius ad futurum & non futurum, sicut animal ad hominem & leonem : quare sicut illud quod determinat, & contrahit rationem animalis ad speciem v. g. hominis, illam constituit; ita & illud quod determinat primum principium possibilitatis rerum, est prima radix, primumque principium futuritionis illarum. Minor verò probatur. Primum principium possibilitatis rerum est divina omnipotentia, ut notum est lumine naturali : Sed illud quod primò determinat divinam omnipotentiam ad productionem rerum in aliqua differentia temporis, est divinum decretum : Ergo illud est id quod primò determinat primum principium possibilitatis rerum. Minor constat, cum enim Deus non sit agens naturale, sed liberum, non operatur nisi ex libera determinatione suæ voluntatis; ac proinde ejus omnipotentia, quæ de se est indifferens & indeterminata ad productionem rerum, non

A potest ad illam determinari, nisi à liberò decreto suæ voluntatis.

Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Res omnes creatæ possunt in triplici statu cõsiderari, scilicet in statu possibilitatis, futuritionis, & existentie; & in his tribus statibus, à Deo, ut à primo principio dependent. Nam in statu possibilitatis pendent à divina omnipotentia quæ potest eas producere, & illis dare esse in statu futuritionis, à divino decreto, Dei potentiam determinante, ut det illis esse in aliqua differentia temporis : in statu verò existentie, ab actuali influxu & causalitate Dei illas creatis & conservantis in esse. Sicut ergo repugnat aliquid esse possibile, independentè à divina omnipotentia, & existens, independentè ab influxu & causalitate Dei : ita implicat, aliquid esse vel concipi ut futurum, independentè à decreto & determinatione voluntatis divinæ, subindeque in signo rationis illam antecedente.

Hæc argumenta adeo evidentia & demonstrativa sunt, ut Suarez fateatur ex illis evidenter demonstrari, nihil esse absolutè futurum, independentè à decreto Dei absoluto. Addit tamen, res contingentes & liberas esse conditionatè futuritas, independentè à decreto conditionato actuali & exercito. Quia, inquit, talia futura involunt decretum ex parte conditionis, non tanquam præsens, & actu positum, sed tanquam futurum, & ponendum.

Verùm hæc responsio & doctrina Suaris, fusè impugnabitur infra : ostendemus enim, futurum conditionata non minus dependere à decreto conditionato, actuali & exercito; quam absoluta ab absoluto, & decretum divinum non posse habere rationem futuri, etiam virtualiter, nec ut tale à Deo cognosci.

Addo quòd, hæc responsio non coheret cum principiis illius Authoris, & aliorum Recentiorum, qui docent unam ex propositionibus contradictoriis de futuro conditionato, esse determinatè veram, & alteram falsam, pro priori ad divinum decretum, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ, vel ex suppositione eventus futuri, & ex eo quòd propositio de futuro conditionato, habebit vel haberet aliquando unam de inesse, seu de presenti veram. Nam cum ante decretum absolutum, possint formari propositiones contradictoriæ de futuris absolutis, & conditionatis, ac fieri eadem suppositio eventus futuri, manifestum est, juxta principia Adversariorum, propositiones contradictorias de futuris contingentibus, tam absolutis, quam conditionatis, esse determinatè veras, pro priori ad decretum, ac proinde illarum objectum determinatè futurum; & quantum ad hoc nullum posse ab illis inter absoluta & conditionata discrimen assignari. Sed de hoc fusè infra demonstrando inutilitatem scientiæ mediæ.

Non valet etiam responsio aliorum Recentiorum, qui dicunt contingentia habere determinatam futuritionem à decreto generali & indifferenti concurrenti ad quodcumque creatura voluerit : non autem à decreto prædeterminante, & à prædefinitione voluntatis divinæ. Hæc enim responsio ex principiis supra statutis confutata manet; si enim futurum est illud quod est determinatum in suis causis, ad habendam existentiam pro duratione sequenti, manifestè sequitur, futura contingentia aut libera non posse habere futuritionem determinatam, à decreto illo gene-

38.

39.
Prolo-
gum. 2.
de gra-
tia.

40.
Disp. 6.
art. 5.
§. 4.

Disp. 6.
art. 5.
§. 7.
41.

Art. 1.

rali & indifferenti quod Adversarij fingūt in Deo, cum ab illo non possint habere determinationem in causa prima; hæc enim à decreto purè indifferenti determinari nequit, alioquin tale decretū non deberet dici indifferens, sed determinans.

42. Confirmatur: Cū indifferens & determinatum inter se opponantur, non minùs repugnat ex duplici principio indifferenti simul conjuncto, procedere determinatum effectum, quàm ex nive & glacie simul junctis produci calorem; vel ex duplici voluntate omnino indifferenti, contrahi matrimonium, ut suprà dicebamus: Ergo cū omnipotentia divina sit de se indifferens ad productionem rerum, si illi adjungatur decretum etiam indifferens, non poterit esse principium & causa determinatæ futurationis illarum.

Disp. 3.
art. 2.
§ 2.

43. Probatur tertio conclusio alià ratione fundamentali. Si res contingentes, aut liberæ, essent determinatæ futuræ, absolutè, vel conditionatè, antecedenter ad decretum, & prædefinitionem voluntatis divinæ: vel talis futurius conveniret illis ex se, & ex sua natura, vel ex causalitate Dei, aut alterius causæ? Nullum ex his potest dici: Ergo &c. Major constat à sufficienti enumeratione: Minor verò probatur, quantum ad singulas partes. Et in primis quòd futura contingentiæ & libera non possint habere futurationem ex se, & ex sua natura, evidens est: Tum quia essent futura necessaria, & ex natura rei, non verò liberè & contingenter, & sic Deus non posset facere ut non essent futura: quod enim convenit alicui ex se, & ex sua natura, convenit ei necessariò, nec potest à Deo impediri. Tum etiam, quia ab eodem principio res habent futurationem ab æterno, à quo habent existentiam in tempore: At futura contingentiæ non habent existentiam in tempore à se, & ex sua natura: Ergo neque futurationem ab æterno.

Secunda etiam pars non minùs est certa, eū enim Deus non sit agens naturale, sed liberum, nulla potest in illo esse vel concipi causalitas, aut determinatio circa creaturas, antecedenter ad decretum, & liberam determinationem suæ voluntatis.

Denique tertia pars Minoris probata manet ex dictis: Cū enim omnis causalitas, & efficientia, ac determinatio causarum secundarum, pendeat à causalitate, & determinatione Dei, si nulla possit esse vel concipi causalitas, & determinatio Dei circa creaturas, ante decretum, per quam extrahantur à statu mæ possibilitatis, & transferantur ad statum determinatæ futurationis; nulla etiam poterit in tali signo esse vel concipi causalitas, vel determinatio causarum secundarum, à qua futura contingentiæ habeant determinatam futurationem.

44. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio. Res futura in hoc distinguitur à merè possibili, quòd res merè possibilis est indifferens ad esse vel non esse, nec ullum dicit ordinem ad existentiam; res verò futura, est determinata ad habendam existentiam in aliqua differentia temporis: unde in futuratione includitur aliqua actualitas, ordo scilicet ad existentiam, qui non includitur in mera possibilitate. Cū ergo antecedenter ad decretum, nihil possit esse vel concipi, à quo res contingentes vel liberæ, habeant talem actualitatem, & ordinem ad existentiam (ut enim jam ostendimus, non possunt in tali signo

illum habere à se, nec à causa prima, nec à secunda) manifestum est, in tali signo illas non posse esse, nec cognosci à Deo, ut determinatè futuræ, sed tantum ut merè possibles.

Respondent Adversarij: Contingentiæ antecedenter ad divinum decretum, non habere futurationem, nec à se, nec à determinatione causæ primæ, vel secundæ, sed ex suppositione eventus futuri: ex eo enim quòd aliquando in tempore verum erit dicere de Petro v. g. quòd disputat, vel convertitur; verum fuit ab æterno, in signo antecedenti decretum, & in quocumque alio signo imaginabili, dicere de illo quòd disputabit, vel convertetur.

Verum hæc responsio est mera elusio, ac illusio, & manifesta petitio principij. Cū enim antecedenter ad decretum, res omnes sint in statu mæ possibilitatis, & indifferentiæ ad existendum, vel non existendum: ex vi talis signi, & dispositionis factæ in illo, non potest magis supponi quòd res eveniet, quàm quòd non eveniet, & quòd Petrus disputabit, & convertetur, quàm quòd non disputabit, & non convertetur. Quare sic potest formari argumentum.

Vel suppositio illa eventus futuri antecedenter ad decretum, habet aliquod fundamentum, vel nullum? Si primum, quaeritur quodnam illud sit vel natura ipsius rei contingentiæ, quæ postulet existere in aliqua differentia temporis, vel determinatio causæ primæ, aut secundæ: & sic recurrunt argumenta proposita. Si secundum, sequitur suppositionem illam esse merè chimericam, nec habere fundamentum, nisi in imaginatione Adversariorum.

Secundò, Vel suppositio illa eventus futuri, à qua Adversarij volunt contingentiæ habere futurationem determinatam ante decretum, est necessaria, vel libera? Neutrum dici potest: Ergo &c. Minor quantum ad primam partem evidens est: Si enim talis suppositio esset necessaria, futurius quæ ex ea oriretur, & in illa fundaretur, non posset esse libera & contingens; & sic contingentiæ necessariò & non liberè evenirent. Probatur verò quantum ad secundam: cū enim decretum Dei sit primum liberum, & prima radix totius libertatis creatæ, & participatæ, ut infrà ostendimus; est etiam primum fundamentum omnis suppositionis liberæ & contingentiæ; ac proinde antecedenter ad illud, nulla potest esse vel concipi suppositio liberæ vel contingens, sed naturalis tantum, & necessaria.

Tertio, Cū talis suppositio eventus futuri possit fieri & concipi in quocumque signo imaginabili, poterit fieri & concipi in signo antecedenti divini omnipotentiam, ac proinde rerum possibilitatem; & sic res contingentes & liberæ, poterunt prius esse & concipi ut futuræ, quàm ut possibles, quod implicat manifestam contradictionem; cū enim futurius rerum supponat illarum possibilitatem, si illæ conciperentur futuræ, antecedenter ad signum possibilitatis illarum; conciperentur ut futuræ, priusquam essent futuræ.

Probatur ultimò conclusio ratione desumpta ex Aristotele & D. Thoma 1. de interpretatione cap. 8. Si res essent determinatè futuræ, ante decretum, & liberam determinationem voluntatis divinæ, essent futuræ necessariò, & ex natura rei, non verò liberè, & contingenter; & sic tolleretur omnis libertas, & contingentiæ rerum, quod est hæreticum. Sequela Majoris probatur, ut enim

ibidem

ibidem subtiliter discurrunt Aristoteles, & D. Thomas: *Si semper* (id est pro omni signo rationis imaginabili) *verum est dicere de futuro, quod erit: non potest hoc non esse: quod autem non potest non esse, idem significat ac quod est impossibile non esse. Quod vero est impossibile non esse, idem est cum eo quod necesse est esse: unde sequitur, quod ea que futura sunt, necessario erunt.*

50. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio Aristotelis & D. Thomæ. Si Deus non potuit impedire, quin futura contingentia habeant determinatam futuritionem, illam habent necessario & ex natura rei, non verò liberè, & contingenter: Deus enim impedire potuit quicquid convenit rebus contingentibus, & liberè: At si res sint determinatè futuræ ante decretum, Deus non potuit impedire talem determinatam futuritionem: Ergo illam habent necessario, & ex natura rei, non verò liberè, & contingenter. Minor probatur: Deus non potuit impedire ne alicui conveniat illud quod ipsi competit, priusquam de illo possit liberè disponere: Atqui si res sint determinatè futuræ ante decretum, & liberam determinationem voluntatis divine, futuritio illis conveniet, priusquam Deus possit de illis liberè disponere; Deus enim non potest liberè disponere de rebus, nisi mediante libero decreto suæ voluntatis: Ergo si res sint determinatè futuræ ante decretum, Deus non potuit impedire illarum futuritionem. Argumenta quæ contra hanc conclusionem fieri possent, infrà commodius proponentur ac diluentur.

Art. sequens §. 4.

§. III.

Rejicitur sententia Agidij Romani.

51. **I**ctè ex dictis §. præcedenti evidenter constat futura contingentia non esse à Deo certò cognoscibilia, ante decretum, & prædefinitionem suæ voluntatis; ut tamen hæc veritas, quæ est unum ex præcipuis doctrinæ Thomisticæ fundamentis, plenius innotescat, & magis confirmetur, ac stabilietur; variæ illæ Recentiorum sententiæ, supra à nobis expositæ, sigillatim, & in particulari confutandæ sunt, ut his destructis, veram D. Thomæ & Discipulorum ejus sententiam stabiliamus. Prima igitur quæ impugnanda occurrit, est illa quæ communiter tribuitur Agidij Romano, & aliis Antiquis Theologis, qui docent Deum cognoscere futura contingentia & libera in suis ideis, antecedenter ad decretum. Qui modus dicendi omnino repugnat D. Thomæ, & aliquo modo favet scientiæ mediæ, & idcirco rejiciendus est. Unde

52. Dico primò: Deum non cognoscere futura contingentia antecedenter ad decretum, in suis ideis; sive in sua essentia, ut habet rationem ideæ, vel speciei intelligibilis.

Probatur primò ex D. Thomæ in 1. dist. 19. quæst. 1. art. 2. ad 1. sic dicente: *Sicut scire divinum est subjectum libertati voluntatis, ita & idea, secundum quod ad eam terminatur actus divina scientiæ.* Quibus verbis apertè docet, quòd sicut divina scientia nihil cognoscit ut futurum, nisi quatenus est subjeçta decreto; ita nec idea aliquid ut futurum repræsentat, nisi prout illi subest, & ab eo determinatur.

53. Hinc formati potest hæc ratio fundamentalis nostræ conclusionis. Deus non potest cognoscere creaturas in suis ideis, sive in sua essentia, ut

Tom. I.

habet rationem ideæ, & exemplaris, nisi eo modo quò in illa repræsentantur: Sed antecedenter ad decretum, creaturæ non repræsentantur in essentia divina, ut habet rationem ideæ, ut futura, sed ut merè possibiles: Ergo in illa non possunt cognosci ut futura, sed tantùm ut merè possibiles. Major constat, Minor verò probatur. Tum quia, ut ostendimus §. præcedenti, res omnes, antecedenter ad divinum decretum, sunt in statu meræ possibilitatis, & indifferentiæ ad futuritionem, vel non futuritionem. Tum etiam, quia divina essentia repræsentat creaturas ut illarum causa: Ergo per id solum poterit determinati in ratione repræsentantis futura contingentia, per quod determinatur in ratione causæ illorum: At solum decretum illam ad causandum determinat: Ergo per solum liberum decretum determinari potest, ut illa repræsentet.

54. Confirmatur: Continentia creaturarum in esse repræsentativo in essentia divina, tanquam in idea & exemplari, fundatur in continentia illarum in essendo: At essentia divina non continet creaturas in essendo, sub esse existentie vel futuritionis, nisi per decretum determinata: Ergo non continet etiam illas ut existentes, aut futuras, in esse intelligibili aut repræsentativo, nisi ut per illud determinata. Sicut divina scientia, ut supra ostendimus, non est causa rerum, nisi ut

Disp. 3. art. 2.

55. **C** habet adjunctam voluntatem. Quare S. Doctor quæst. 3. de verit. art. 6. dicit: *Idea in Deo ad ea que sunt, vel fuerunt, vel erunt producenda, determinatur ex proposito divine voluntatis.*

Probatur rursus conclusio. Repræsentatio idearum antecedenter ad decretum, est repræsentatio naturalis, & necessaria, pertinens ad scientiam naturalem, & simplicis intelligentiæ, non verò ad scientiam liberam, & visionis: quare si Deus cognosceret futura contingentia in suis ideis, antecedenter ad decretum, talis cognitio non esset libera, sed necessaria, & pertineret ad scientiam simplicis intelligentiæ, non verò ad scientiam visionis. Unde cum Verbum Divinum procedat ex scientia simplicis intelligentiæ, & ex cognitione objectorum quæ ab illa attinguntur, procederet ex cognitione futurorum contingentium; & sic ejus productio non esset necessaria, sed libera, quod principis fidei & Theologiæ repugnat, ut in Tractatu de Trinitate ostendemus.

Disp. 9. art. 3.

§. IV.

Præcipuum adversa sententia fundamentum convellitur.

56. **C**ontra nostram conclusionem istud potest fieri argumentum. Ideæ divinæ antecedenter ad decretum sunt infinitæ in repræsentando: Ergo in illo priori repræsentant non solum possibilia, sed etiam futura contingentia, ac proinde possunt esse medium, in quo Deus antecedenter ad suum decretum, ea cognoscat.

Confirmatur: Si ideæ divinæ solum post decretum repræsentarent futura contingentia, non verò ante decretum; sequeretur quòd illis ex decreto accresceret aliqua perfectio, & adveniret aliqua mutatio: Sed hoc non potest dici: Ergo nec illud. Sequela Majoris probatur. Repræsentare objecta, pertinet ad perfectionem ideæ, & speciei intelligibilis: Ergo si ideæ divinæ, post decretum repræsentent futura contingentia, cum ea ante illud non repræsentarent, se-

G g